

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 114/2019-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júna 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Tiborom Bickom, Dukelská 972/7, Považská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 71/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] odmieta pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) Okresným súdom Trenčín (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 71/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Ústavná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 8. apríla 2019.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol opatrením okresného súdu č. k. 8 Tp 56/2017-18 ustanovený ako obhajca odsúdenému [REDAKOVANÉ]. Rozsudkom okresného súdu „sp. značky 1T/172/2017 zo dňa 19.01.2018 bola schválená dohoda o vine a treste, ktorou bol odsúdenému uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní šesť mesiacov.

Dňa 25.01.2018 som zaslal označenému návrh na priznanie trov právneho zastúpenia. Súd predmetný návrh prevzal 28.01.2018.

Podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku o návrhu podľa odseku 2 orgán činný v trestnom konaní alebo súd rozhodne do 30 dní od jeho podania. Priznanú odmenu a náhradu hotových výdavkov orgán činný v trestnom konaní alebo súd vyplatí najneskôr do 90 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

... 30 dňová lehota v zmysle § 553 ods. 3 Trestného poriadku uplynula súdu 27. 02. 2018. Do zákonom stanovenej lehoty nebolo o mojom návrhu rozhodnuté. Dňa 02.01.2019 som písomne požiadal súd o rozhodnutie o mojom nároku. Moja žiadosť ostala bez odozvy.

Následne som dňa 15.02.2019 (na sťažnosti nesprávne uvedený dátum 14.02.2018), teda po takmer roku od doby, do ktorej malo byť o mojom návrhu rozhodnuté zaslal predsedovi Okresného súdu Trenčín sťažnosť na postup súdu proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. Okresný súd prevzal moju sťažnosť dňa 18.02.2019 a zaevidoval ju pod sp. značkou SprV 23/2019.

... Listom zo dňa 18.03.2019 sp. značky SprV 23/2019, mne doručený 19.03.2019 vybavil predseda Okresného súdu moju sťažnosť tak, že mi len formálne oznámil, že o mojom návrhu bolo rozhodnuté dňa 12.03.2019 uznesením a že uznesenie sa mi už doručuje.

Mám za to, že predseda súdu nepostupoval v zmysle citovaných ustanovení a moju sťažnosť nevybavil v intenciách zákona. List zo dňa 18.03.2019 podľa môjho názoru vôbec nemožno považovať za vybavenie mojej sťažnosti v zmysel zákona č. 757/2004 Z. z. Nie len že neobsahuje konštatovanie či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní, na ktoré som sa sťažoval, ale ani nebolo rozhodnuté, či podaná sťažnosť je dôvodná a aké opatrenia boli prijaté. O celkovej kvalite vybavenia mojej sťažnosti svedčí aj fakt, že v liste zo dňa 18.03.2019 predseda súdu uvádza, že dňa 12.03.2019 bolo vydané uznesenie, ktorým mi boli priznané trovy. Uznesenie, ktorým mi boli priznané trovy a ktoré mi bolo doručené bolo vydané až dňa 25.03.2019 a mne doručené 29.03.2019...

... Dňa 05.04.2019 som podal podľa § 67, ods. 1, písm. a) žiadosť predsedovi Krajského súdu v Trenčíne o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu. O podanej sťažnosti ešte nebolo rozhodnuté. V prípade jej rozhodnutia zašlem rozhodnutie ako doplnenie k mojej podanej ústavnej sťažnosti.“

K namietanému porušeniu svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej uviedol:

„Mám za to, že tu neexistuje jediná okolnosť v mojom správaní ako účastníka, ktorou by som prispel k zbytočným prietahom v konaní. Ako som uviedol návrh som podal 25.01.2018. Po takmer roku absolútnej nečinnosti som dňa 02.01.2019 požiadal súd o rozhodnutie. Súd naďalej vo veci nekonal. Až po mojej sťažnosti na prietahy zo dňa 14.02.2019 (na sťažnosti nesprávne uvedený dátum 4.2.2018) súd vo veci takmer po štrnástich mesiacoch od podania rozhodol po dávnom uplynutí zákonnej lehoty.

... Mám teda za to, že v mojom prípade boli nečinnosťou v konaní 1 T/172/2017 v časti rozhodovania o odmene advokáta spôsobené prietahy a tak boli porušené moje práva garantované čl. 48 ods. 2 Ústavou SR a šiestym odsekom 1 vety prvej dohovorom.“

3. Sťažovateľ namieta i porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré vidí v tom, že „... Okresný súd Prievidza (správne má byť Okresný súd Trenčín,

pozn.) pri rozhodovaní o odmene advokát ústavne neakceptovateľným spôsobom mi maril nadobudnúť majetok - peniaze.

Keďže samotným postupom - nečinnosťou Okresného súdu Prievidza bolo porušené základné právo na súdnu ochranu a prerokovania veci bez zbytočných prieťahov, je potrebné sa zaoberať samostatne aj otázkou, či z tohto porušenia nevyplýnul aj zásah do základného práva vlastníť a pokojne užívať majetok. Pri tomto skúmaní je potrebné vychádzať z toho, že Okresný súd Prievidza ústavne neakceptovateľným postupom (nečinnosťou), ktorým porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu. V takomto prípade je potrebné vysloviť aj záver, že došlo k porušeniu práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Mám za to, že už samo o sebe spôsobenie prieťahov v súdnom konaní vyústilo do porušenia práva vlastníť majetok.“

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1./ Okresný súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8T/71/2017 porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2./ Okresný súd Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8T/71/2017 porušil základné právo a vlastníť majetok a s nim nakladať podľa čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3./ Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie 3 000 €, ktoré je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. / Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania vo výške 415,52 €, ktoré je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251.

7. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

8. Podľa § 39 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde v každom podaní určenom ústavnému súdu sa musí uviesť, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, a musí byť podpísané.

9. Podľa § 43 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania musí okrem všeobecných náležitostí podľa § 39 obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, jeho bydlisko a sídlo, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí byť datovaný a podpísaný navrhovateľom alebo jeho právnym zástupcom. K návrhu na začatie konania sa musí pripojiť plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa výslovne uvedie, že splnomocnenie sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

10. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,

- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

11. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

14. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v odôvodnení ústavnej sťažnosti výslovne namieta a zároveň odôvodňuje porušenie označených práv okresným súdom v konaní

vedenom pod sp. zn. 1 T 172/2017 v časti rozhodovania o odmene právneho zastúpenia. Napriek uvedenému odôvodneniu ústavnej sťažnosti sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho práv okresným súdom v inom konaní, a to v konaní vedenom pod sp. zn. 8 T 71/2017. Z uvedeného vyplýva, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľa zjavne nezodpovedá navrhovanému petitu a nekorešponduje s ním.

15. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je podstatný najmä § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

16. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami vyplývajúcimi z § 133 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet a rozsah konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom. (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 644/2014). Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení nemožno považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Jej nedostatok sa vzťahuje na sťažovateľom formulovaný návrh na rozhodnutie (petit), ktorý nezodpovedá zákonným požiadavkám, nie je vymedzený presne, určito a zrozumiteľne a takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci.

Petit požadovaný sťažovateľom nie je zhodný ani s tým, čo uvádza v úvode a odôvodnení ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ okrem samotnej ústavnej sťažnosti a plnomocenstva nepredložil žiadne písomné dôkazy na podporu svojich argumentov.

18. Ďalším nedostatkom ústavnej sťažnosti je aj neuvedenie dátumu narodenia sťažovateľa tak, ako to vyžaduje § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

19. Ústavný súd pripomína, že taký rozsah nedostatkov zákonom ustanovených náležitostí, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať *ex offio* (z úradnej povinnosti). Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 206/2010).

20. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, I. ÚS 84/2012).

21. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom a sám je advokátom, nespĺňa požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

22. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že aj v prípade, ak by ústavná sťažnosť spĺňala zákonné požiadavky kvalifikovanej ústavnej sťažnosti, bolo by potrebné vzhľadom na skutočnosť, že v čase jej podania už bolo v napadnutom konaní okresným súdom rozhodnuté o odmene sťažovateľa za právne zastúpenie (sám sťažovateľ túto skutočnosť v ústavnej sťažnosti aj uvádza), a teda už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu sťažovateľom označených práv, ústavnú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

23. Na základe uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2019